

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

Art. III. Datur altera vita, & quidem immortalis, contra Epicureos & Divinam Providentiam negantes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

supremæque potestatis non unum, non mille, sed infinitos patiatur socios?

4. Objicies: etiam Christiani adorant tres Deos, tres adorando Personas Divinas: ergo tam absurdum & falsum non est admittere plures Deos. R. N. Ant. & suppositum, quod cum Personis Divinis multiplicetur Deitas seu Natura Divina: Nos unam Deitatem, unam Voluntatem Divinam admit-

timus, unam Sufficientiam, Potentiam, Sapientiam infinitam, in triplici Persona subsistentem, unum Omniscium, unum Omnipotentem, unum Immensum, unum Dominum, consequenter & unicum adoramus Deum. Aliter longè se res haberet in pluribus Dijs; nam quilibet eorum esset alius à cæteris Deus, alius Intellectus, alia Voluntas, Potentia &c.

ARTICULUS III.

Datur altera vita, & quidem immortalis.

Contra Epicureos & Divinam Providentiam negantes.

SUMMARIUM.

1. Epicuri assecla putant, vel potius optant animam perire in morte hominis.
  2. Sed ex lumine naturali evidens est, illam saltem per aliquod tempus debere existere separatam à corpore.
  3. 4. Imò exigere aeternam existere, adeoque immortalem esse.
  5. Virtus ipsa non est sibi sufficiens premium, nec scelus sibi compensans poena.
  6. Anima aliquando existens à corpore separata semper exigit existere, quia semper habet finem.
  7. Qua contra Immortalitatem animæ rationalis adducuntur, levissima sunt.
- I. Sciendum, quamvis fide divina credendum sit, animam hominis post fata supersistere esse, ac aeternam durare; id ipsum tamen contra Epicuri asseclas &c. tanquam fundamentum omnis honestatis ratione Naturali demonstrandum est, animam rationalem nimirum talis esse Naturæ, ut exigat perpetuam sui conservationem, adeoque immortalitatem habere *naturalem* (non *essentialem*, quæ soli DEO com-

petit) ut hoc pacto homines carni & sceleribus immersos, qui se ipsos lactare contendunt inani spe, animam à corpore separatam simul perire, communem cum bestiis interitum optantes, postquam moribus & vitâ in bestias commigrarunt, ne metu futurorum suas sibi voluptates reddant amaras: ut, inquam, hos terrenis immersos homines salubri timore percussos à periculo suo sopore excitemus, quò aper-

tis tandem oculis sua videant discrimina, ac meliorem, quam hujus vite amaras delicias, felicitatem querant. Itaque

2. Dico 1. Evidens est, animam rationalem hominis post mortem hominis saltem aliquanto tempore manere superstitem. Probatum. Evidens est, Deum esse Providum & Justum: ergo evidens est, animam rationalem saltem aliquanto tempore post mortem hominis supervivere. Ant. est clarum, quia DEUS, utpote eas illimitatum & infinite perfectum utique non potest esse tam insipiens, ut rebus, quas condidit, praesertim homini, non praestituat finem, & ad hunc finem suppeditet media (in quo consistit Providentia) nec utique potest turpissima injustitiae labe aspergi. Conf. prob. Si anima post mortem hominis non superviveret, saepe gravissima flagitia manerent impunita, praesertim illa, quae in ultimo vite articulo à morientibus perpetantur; & praclarissimae virtutes, praesertim in agone fortiter exercita (ut siquis pro patria, pro DEO mortem oppetat) debito carerent premio: Sed si hoc fieret, DEUS nec Providus esset nec Justus: ergo. Non Providus, quia veller, ut homines bene pieque viverent, ac virtutes heroicæ exercerent, interim tamen medium ad id summè necessarium non suppeditaret, scilicet premium pro vita honestè & sanctè, poenas autem pro vita sceleratè & impiè traductà & finitâ. Non Justus, quia improbos diuturna felicitate bearet saepe per totam vitam, nunquam propter scelera sua

R. P. Pichler Theol. Polemica,

puniendos; probos verò sibi obsequentes multa vexaret calamitate saepe per totam vitam, nunquam ob suas virtutes ullam consecuturos felicitatem. Certè futuri mali metum & secuturi boni spem Natura omnibus indidit, imò indere debuit, ut homines haberent sufficiens frænum, quo retrahantur à vitijs, & sufficiens calcar, quo stimulentur ad ardua virtutum. Quod autem Natura universali docet magisterio & instinctu, manifestè à Deo est, & falsum esse nequit.

3. Dico 2. Si anima rationalis à Corpore separata aliquanto tempore vivit & existit, evidenter semper exigit vivere, consequenter naturaliter immortalis est. Prob. 1. Illud exigit semper existere vel vivere, quod semper habet finem, propter quem existit vel vivit, & nullum contrarium, quod exigit ejus destructionem: item cujus causa conservativa nunquam deficit, & quod non dependet ab alio tanquam fulcro, nimirum subjecto aliquo. Atqui anima rationalis semel existens post mortem hominis semper habet finem, nullum contrarium: item semper habet indeficientem causam sui conservativam, nec dependet à subjecto tanquam à fulcro: ergo exigit semper existere & vivere, adeoque naturaliter immortalis est. M. est clara ab inductione, quia quidquid naturaliter desinit esse, desinit propter unam ex allatis quatuor causis: patet id ipsum ex eo, quia DEUS ut Author Naturæ debet rem tamdiu conservare, quam diu res exigit conservari: sed res exigit conservari tamdiu, quamdiu non datur 2-

D

gens

gens fortius contrarium, vel non subtrahitur fulcrum, cui innitur, & quantum habet finem adhuc aliquem primum, propter quem est producta. in quo ad ultima duo membra est evidens; nam causa conservativa (sicut & productiva) est DEUS solus, qui utique non deficit: à subjecto autem tanquam à fulcro utique non dependet, dum actu jam existit separata à corpore, suo quondam subjecto. Igitur probanda sunt priora duo membra: primum de *fine*, de quo est maxima lis, sic ostendo: naturalis finis anima rationalis primarius est duplex, constituere totum compositum unà cum corpore, & operari modo sibi conformi, scilicet eliciendo, intellectiones & volitiones; prior finis patet inde, quia non producitur primitus, nisi statim recepta in corpore; posterior hinc, quia propter dictas operationes potest existere saltem aliquanto tempore separata à corpore: sed hunc finem posteriorem obtinere potest per totam aeternitatem; quia, si semel possit cognoscere & velle separata à corpore, semper potest; cum idem manens idem semper faciat idem: ergo. Secundum membrum de *contrario* sic demonstro: Si anima post mortem haberet contrarium, tunc illud vel esset substantia vel accidens? non substantia, quia nulla substantia immediate formaliter & in se est contraria alteri: non accidens: quia vel esset accidens materiale vel spirituale? materiale non adversatur formae spirituali, praesertim non amplius unita corpori, spirituale verò recipitur in illa tanquam suo subjecto connaturali: ergo nullum da-

tur contrarium, animae destructionem exigens.

4.
 Prob. 2. Evidenter impossibile est, ut verum non sit, quod pro vero habent & semper habuerunt sapientes & probi omnes omnium nationum, omnium temporum, dissentientibus solum paucis & flagitiosis hominibus: atqui animam hominis esse immortalem pro vero habent & semper habuerunt sapientes & probi omnes omnium nationum, omnium temporum, paucis tantum (Epicureis nempe & Machiavellistis carni immerfis) contrarium somniantibus, & vix eloqui ausis: ergo evidenter impossibile est, verum non esse, quod anima hominis sit immortalis. Ma. constat, quia Natura non potest tam universalem sensum, qui tamen falsus sit, omnibus implantare; aliàs enim censeretur Deus nos decipere, & sequeretur, Deum omnibus probis, & sapientibus voluisse abscondere veritatem aliquam maximi momenti, revelare autem paucis quibusdam sceleratis; quod per se absurdum est & blasphemum dictum. Min. ostenditur ex ritibus & dogmatis omnium nationum ac populorum, Christianorum, Judaeorum, Paganorum, & Gentilium, qui omnes in hoc conspirant. De Christianis, etiam haereticis, id aperte profitentibus, patet ex singulorum Symbolis: de ceteris patet ex libris Historicis, & etiam inde colligitur, quod tot & tantos honores superstitione etiam exhibuerint defunctis: quod de mortuis non nisi bene loquendum censuerint: quod totis viribus perennem sibi gloriam & beatitudinem

dinem nunquam finiendam comparare conati sunt &c. Conspirant antiqui Philosophi Trimegistus, Socrates, Thales Milefius, Diogenes, Pythagoras, Plato &c. Singuli cum longa suorum Scholarum appendice. Aristoteles quamvis nonnunquam videatur dubie loqui, satis tamen clarè immortalitatem animæ rationalis asserit l. 2. de anima tex. 21. ubi ait: *intellectum* (scilicet animam rationalem) esse aliud genus animæ, & hoc solum posse separari (à corpore) Sicut perpetuum à corruptibili. Conspirant denique, vel nolentes, Adversarii nostri, ab instinctu naturali & conscientia sua compulsi, quæ ipsis nescio quæ mala post mortem ingrato præfatio minuitur. Edicant hi tales, unde tantus ipsorum horror, tanta trepidatio in agone, vel mortis periculo? quid timeant, si parem cum brutis exitum expectant? quare ita horreat cadaver hominis mortui, non item cadaver equi vel bovis? cur cum exuvijs mortui hominis pernoctare non audent? vel si audent, cur ita reluctantem experiantur naturam?

5. Ob. 1. Ipsa virtus est sibi sufficiens præmium, & impietas sibi sufficiens pœna: ergo non est necesse, ut anima post mortem hominis maneat superstes ad recipiendum præmium vel pœnam. A.P. Ex virtute nascitur gaudium, quies, bona fama: scelus verò secum trahit remorsum conscientia, inquietudinem, infamiam: ergo. R. N. A. siquidem multi moriuntur in nobilissimis virtutum, alij in turpissimis vitiis actibus: ubi isti actus sua habent præmia vel supplicia?

utique animam mortuam non mulcet gaudium, quies, & fama: nec remorsus conscientia, inquietudo, aut infamia affligit. Dein multi insigniter scelerati nullum amplius remorsum conscientia sentiunt, famam non curant, inò in sceleribus quarunt gloriam: vel si sentiunt remorsum, hic ipse remorsus satis indicat aliud supplicium imminens, cujus metum Natura omnibus implantare debuit: tolle merum ultioris supplicij, & mox omnis cessabit remorsus. Accedit, quòd prorsus ineptum esset & stolidum, si DEUS præcipiens actionem honestam, subinde valde difficilem, non aliam promitteret vel expectandam proponeret mercedem, quàm ipsam actionem honestam, ejusque difficultatem: vel si prohibens vitium non aliud statueret supplicium, quàm quod secum fert ipsum vitium. Hæc utique grata foret sceleratis hominibus pœna, præsertim voluptuosis.

Ob. 2. Finis animæ, separata aliquando à corpore, non semper durat: ergo nec anima. A.P. finis animæ, post mortem aliquanto tempore permanentis, est præmium vel supplicium: sed præmium vel supplicium non semper durat, saltem evidens non est, illud esse æternum: ergo. Confirmatur: ideo post mortem hominis exigit anima existere & permanere: quia ipsi debetur præmium vel supplicium pro bene vel male actis: ergo cessante hoc fine, qui non evidenter durabit æternum (quare enim ignis 100000. annorum non sit sufficiens supplicium, & maximum gaudium 100000. annorum non sufficiens

premium pro brevis vita malè vel bene gestis?) cessabit & anima. R. N. A. Ad P. D. M. finis adequatus est recipere premium vel supplicium. N. M. inadæquatus C. M. Percipere premium vel supplicium est tantum finis moralis, qui fortè non evidenter æternum durat (quod enim defacto premium beatorum & supplicium damnatorum duret in æternum, certissima Fides docet, & incipsum aliqui evidens esse putant ex hoc capite, quia aliàs homines non satis efficaciter allicerentur ad bene agendum in omnibus, valde arduis, circumstantijs, & ad fugienda vitia, quando occurrit ingens difficultas) verum licet aliquando cessaret finis moralis spectando evidentiam naturalem, nunquam tamen cessabit alter finis, nempe physicus, qui consistit in cognitionibus & volitionibus circa alia objecta, quæ non necessarîo habent rationem præmij vel supplicij, propter quas anima, semel post separationem à corpore existens, exigit naturaliter semper existere. Ad Confirmationem D. A. ideo tantum, N. A. ideo & simul propter alias operationes sibi convenientes, abstrahendo, utrum ea habeant rationem præmij vel supplicij, nec ne. C. A. & N. C. Ex operationibus, in quibus consistit premium vel supplicium animæ, evidenter quidem cognoscitur, animam post mortem supervivere: ex eo autem, quod aliquando possit supervivere separata à corpore, infertur ulterius, eam perpetuo exigere vivere, cum semper possit aliquas cognitiones & volitiones elicere, adeoque semper habeat finem suum physicum. Id verum est, quod

independentem à præmio vel supplicio, quod anima in hac vita promeretur, non tamen recipit, non ita evidens sit, animam extra corpus existere, & operationes nature suæ congruas elicere posse, sicut evidens fit ratione hujus præmij & supplicij.

Ob. 3. Quod naturaliter producitur ex nihilo, etiam naturaliter potest redigi in nihilum: sed anima rationalis naturaliter producitur ex nihilo à DEO: ergo: non enim requiritur major virtus ad annihilandum quam ad creatandum. 2. anima rationalis naturaliter producitur, quando in Embryone adsunt debite dispositiones ad unionem cum corpore: ergo etiam naturaliter destruitur, quando in corpore adsunt dispositiones debite ad dissolvendam unionem cum corpore. 3. Anima in corpore existens non habet vitam immortalem: ergo neque separata à corpore. R. ad 1. D. M. etiam naturaliter potest redigi in nihilum, si detur in creaturis aliqua exigentia ad destructionem animæ C. M. si nulla detur exigentia ad ejus destructionem N. M. DEUS ut Author Naturæ nihil agit, nisi ad exigentias creaturarum: nihil autem, ut supra vidimus, exigit destructionem animæ, à corpore aliquando separata. Ad 2. N. C. & paritatem: ad productionem animæ datur exigentia, quando posite sunt omnes dispositiones ad unionem illius cum corpore, non autem datur exigentia ad destructionem, quando posite sunt dispositiones ad unionem illius cum corpore destrvendam; cum anima etiam destructa unione ad corpus, & destructo homine, habeat ad-

adhuc finem suum primum, & operari possit: quamdiu autem res operari potest, tamdiu habet jus & existentiam existendi; esse enim est propter operari. Ad 3. iterum N. C. & paritatem; quia nihil est, quod exigat destrui animam separatam à corpore; plura tamen dantur, quæ vitam ejus corporalem destrucere possunt & destrui

exigant, uti morbi, vulnera &c. Deia rectè negaretur etiam A. quia anima, etiam in corpore adhuc existens, est & rectè dicitur immortalis, cum nunquam moriatur ipsa, sed tantum homo, qui est & dici debet mortalis, eò quòd moriatur aliquando per separationem animæ à corpore.

ARTICULUS IV.

Existit aliqua vera Religio Divinitus revelata.

Contra Deistas & Philosophastros Naturales.

SUMMARIUM.

1. Nemo est, qui neget omnem omnino Religionem.	9. Qua nunc supposita notitia de Christo prudenter est innegabilis.
2. Quid sit Religio.	10. Nec Lex & lumen natura satis determinat,
3. Debet revelari homini vel per lumen natura, quod dicitur revelatio Dei necessaria,	11. Nec determinare est penes superiores,
4. Vel per lumen fidei, & revelationem liberam.	12. Nec penes quemlibet hominem, quo modo colendus sit Deus.
5. Status questionis.	13. Non est contra rationem aliqua credere, qua superant rationem naturalem.
6. Admittenda est aliqua Religio liberè revelata.	14. Cur Deus voluerit nos dirigere non per solum rationis, sed etiam per fidei lumen,
7. Quia revelatio Dei necessaria nimis est universalis.	
8. Quia omnes Nationes communiper suasionem judicaverunt semper, se pro-	

fitori Religionem liberè revelatam.

9. Qua nunc supposita notitia de Christo prudenter est innegabilis.

10. Nec Lex & lumen natura satis determinat,

11. Nec determinare est penes superiores,

12. Nec penes quemlibet hominem, quo modo colendus sit Deus.

13. Non est contra rationem aliqua credere, qua superant rationem naturalem.

14. Cur Deus voluerit nos dirigere non per solum rationis, sed etiam per fidei lumen,

Sciendum 1. Supposita existentia ac Providentia, quæ contra Atheos & Epicureos evidenter demonstrantur à Philosophis & Theologis Speculativis,

neminem esse tam bardum & stolidum, ut neget omnem omnino Religionem, etiam Naturalem, seu illum cultum DEI, quem Natura cuilibet suggerit, utpote quæ omnibus sanæ mentis uni-